

הכנסת העשרים וחמש

יוזם : חבר הכנסת אליהו רביבו

5288/25/פ

הצעת חוק גירוש מיידים של מסתננים התומכים במשטר מדינתם, התשפ"ה-2024

- מטרה 1. חוק זה נועד להבטיח את גירושם המיידים של מסתננים התומכים במשטר השלטוני במדינת מוצאם, במטרה להגן על הביטחון הלאומי והסדר הציבורי במדינת ישראל.
- הגדרות 2. בחוק זה –
"תומך משטר" – מסתנן שהביע תמיכה ישירה או עקיפה במשטר מדינתו, לרבות הצהרה פומבית בתמיכה במשטר או קיום קשרים מהותיים עם נציגי מוסדות השלטון;
"השר" – שר הפנים.
- גירוש של מסתנן 3. שוכנע השר, בהתאם לחוות דעת של משטרת ישראל ומנהל רשות האוכלוסין וההגירה שהוגשה לו, כי מסתנן הוא תומך משטר, ולאחר שניתנה לו הזדמנות להשמיע את טענותיו, יורה השר על גירושו המיידים של המסתנן לארץ מוצאו או לכל מדינה אחרת.

דבריו הסבר

מדינת ישראל מחויבת להעניק מקלט לאנשים הנמצאים בסכנה אישית במדינת מוצאם, בהתאם לעקרונות ההומניטריים והבין-לאומיים. עם זאת, יש להבחין בין מסתננים הנרדפים או נמצאים בסכנת חיים אמיתית לבין אלו הפועלים בתמיכה פעילה במשטר השלטוני במדינתם.

בספטמבר 2023 התרחשה בדרום תל אביב תקרית חריגה, שבה פרצו עימותים אלימים בין מתנגדי המשטר האריתראי לבין תומכיו. האירועים כללו הפרות סדר חמורות, אלימות פיזית והשחתת רכוש ציבורי ופרטי, שפגעו באופן חמור בביטחון הציבור במדינה. במהלך האירועים נעצרו תומכי המשטר האריתראי על ידי משטרת ישראל בגין מעורבותם בפרעות. עם זאת, חלקם שוחררו בערבות שהופקדה על ידי שגרירות ארצם בישראל.

עובדה זו מצביעה על קשר הדוק בינם לבין המשטר השלטוני באריתריאה ומעלה ספקות כבדות משקל בנוגע לטענותיהם למעמד של מבקשי מקלט. שכן, שיתוף פעולה כזה עם שגרירות מדינת מוצאם מעיד כי

לא נשקפת סכנה ממשית לחייהם או לשלומם מצד המשטר בארצם.

הנושא עלה כמה פעמים בישיבות של הוועדה המיוחדת לעובדים זרים שהח"כ המציע עומד בראשה. הנושא זה עלה פעם נוספת בדיון שהתקיים ביום 4 בדצמבר 2024 בוועדת הפנים והגנת הסביבה של הכנסת. במהלך הדיון ציינה נציגת נציבות האו"ם לפליטים, ג'יין ויליאמסון, כי במידה וקיימות ראיות ברורות לכך שמבקש מקלט תומך במשטר מדינתו, אין בסיס לטענה כי הוא נתון בסכנת חיים ולכן אין מניעה להחזרתו לארצו.

בהתאם לכך, מטרת הצעת החוק היא לקבוע כי במקרים שבהם שוכנע שר הפנים, בהתבסס על חוות דעת של משטרת ישראל ומנהל רשות האוכלוסין וההגירה, כי מסתנן תומך במשטר השלטוני בארצו, ניתן יהיה להורות על גירושו המיידית למדינת מוצאו או לכל מדינה אחרת. הצעת חוק זו נועדה למנוע את הפיכתה של מדינת ישראל למקלט עבור תומכי משטרים רודניים או דיקטטוריים, תוך שמירה על האינטרסים הביטחוניים של המדינה ובהתאם להליך ראוי המאפשר למסתנן להשמיע את טענותיו. הצעת חוק זהה הונחה על הכנסת העשרים וחמש על ידי חברת הכנסת יוליה מלינובסקי (פ/5255/25). הצעת החוק זהה לפ/5255/25 ולפיכך לא נבדקה מחדש על ידי הלשכה המשפטית של הכנסת.

הוגשה ליו"ר הכנסת והסגנים
והונחה על שולחן הכנסת ביום
כ"ט בכסלו התשפ"ה (30.12.2024)